

T. C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG/

101-1/321 /03857

Ankara

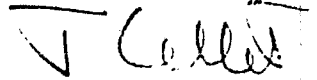
22 / 6 / 1994

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

5340

"Bankalar Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Hükmünde Kararname" bugünkü Resmi Gazete'de yayımlanmış ve Anayasa'nın 91 inci maddesi uyarınca bir suretli ekli olarak gönderilmiştir.

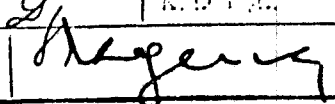
Gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Tansu ÇİLLER
Başbakan

Eki _____ :

- 1- Kanun Hükmünde Kararname
- 2- Gerekçe
- 3- Resmi Gazete (10 adet)

T. B. M. M. BAŞKANLIĞI	
Komisyon	- Sanayi ve Tic. - Plan ve Bütçe
Tarih	27.6.1994 1/725
K. T. B.	2/ K. D. T. B.
BAŞKAN	

Not : Verilecek cevaplarda Daire adının, yazı tarih ve sayısının açıklanması,

**3182 SAYILI BANKALAR KANUNU'NDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN
KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME GEREKÇESİ**

I- GENEL GEREKÇE

Türk bankacılık sistemini ve faaliyetlerini düzenleyen 25.4.1985 tarih ve 3182 sayılı Bankalar Kanunu, 8 yıllık uygulama dönemi içinde 3222, 3291, 3332 ve 3494 sayılı Kanunlar ile değişikliğe uğramıştır. Bu değişiklikler esas olarak bazı maddelerin uygulamada ortaya çıkardığı sorunları çözmek amacıyla yapılmıştır.

Bilindiği gibi; bankacılık alanındaki düzenlemelerin temelde iki amacı vardır. Bunlardan ilki, bankalara tevdi edilen mevduatı, dolayısı ile tasarrufları korumak ve teşvik etmek, diğeri ise, tasarrufların ekonomik kalkınmanın gereklerine göre kullanılmalarını sağlamaktır. Bu bakımdan, mevduatı korumak amacıyla, hemen hemen her ülkede, hem bankaların likidite, emniyet ve verimlilik temel ilkeleri çerçevesinde kurulmaları, faaliyet göstermeleri düzenlenmiş, hem de mali bünyesi ciddi şekilde zayıflamakta olan bankaların iyileştirilmesi ve tasfiyesi için hükümler getirilmiştir.

Yukarıda açıklanan genel ilkelere ve bankaların gözetim ve denetimi alanında uluslararası uygulamada ortaya çıkan gelişmelere uygun olarak Bankalar Kanunu'nun, banka kuruluşuna, krediler ve diğer yatırımlara, mesleki disiplin ve denetime ilişkin hükümler bölümlerinde yer alan düzenlemelerde 23.8.1993 tarihli 512 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişiklikler yapılmıştır.

Ancak, Anayasa Mahkemesi'nce 512 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin dayanağını oluşturan 24.6.1993 tarih ve 3911 sayılı yetki Kanunu iptal edilmiş olduğundan, 512 sayılı Kanun Hükmünde Kararname de Anayasa Mahkemesi'nin 23.12.1993 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 25.11.1993 tarih ve 1993/48 sayılı Kararı ile bu Kararın Resmi Gazete'de yayımından itibaren altı ay sonra yürürlüğe girmek üzere iptal edilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 1.6.1994 tarihinde kabul ettiği 3991 sayılı Kanun ile Bakanlar Kurulu'na 3182 sayılı Bankalar Kanunu'nun bazı maddelerinde değişiklik yapma yetkisi yeniden verilmiştir.

512 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile getirilen değişikliklerin yanısıra, bu süre zarfında bankacılık sisteminde meydana gelen gelişmeler ve uygulamada ortaya çıkan ihtiyaçlar dikkate alınarak, 3182 sayılı Bankalar Kanunu'nda değişiklik yapan Kanun Hükmünde Kararname hazırlanmıştır.

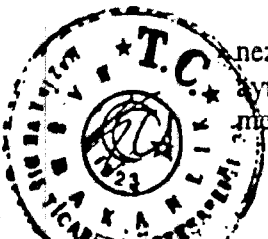
Söz konusu değişikliklerle, çağdaş bankacılık kavramındaki ve uluslararası denetim ilkelerindeki gelişmelere paralel olarak, bankaların faaliyetlerinin ve mali bünyelerinin daha sağlıklı bir şekilde denetlenebilmesi amaçlanmıştır.

II- MADDE GEREKÇELERİ:

Madde 1- Bankalar Kanunu'nun 3. maddesinin 3 ve 5. fıkralarında yer alan "milli banka" ve "merkez şube" ifadeleri madde metninden çıkarılmıştır.

Kanun'da kuruluş ve faaliyet hükümleri yönünden Türkiye'de kurulmuş bankalar ile yabancı ülkelerde kurulmuş olup da Türkiye'de şube açmak suretiyle faaliyet gösteren bankalar hukuki statülerindeki farklılıklar bakımından ayrı ayrı düzenlenmiş, milli banka tanımı ile bağlantılı olarak başkaca bir farklılaştırmaya gidilmemiştir.

Milli banka ifadesi ülkemizin üyesi bulunduğu uluslararası ekonomik kurumlar nezdinde yabancı sermayeli bankalar veya Türkiye'deki yabancı banka şubeleri aleyhine ayrıcalık yaratıldığı izlenimini vermektedir. Bu nedenle milli banka tabiri 3 ve 13. madde metinlerinden çıkarılmıştır.

Şube açma hakkındaki maddelerde yapılan değişiklik paralelinde, merkez şube olarak bir ayırma ihtiyacı kalmadığından bu kavramı Kanun metninden çıkarılmıştır.

Banka şubesi tanımına açıklık getirilmek amacıyla elektronik işlem cihazlarından ibaret birimlerin şube tanımına girmediği madde metninde ifade edilmiştir.

Madde 2- Yurtdışında kurulup Türkiye'de şube açacak bankaların yalnızca ilk şubeleri için izin verileceğini tasrih amacıyla madde metninde değişiklik yapılmıştır.

Madde 3- Türkiye'de banka kurulmasına ilişkin hükümler sadeleştirilmiş ve kurucu ortakların taşıması gereken özellikler daha ayrıntılı olarak madde metninde yer almıştır.

Kurulacak ve faaliyette bulunan bankalarda bir gerçek veya tüzel kişinin sahip olabileceği pay oranı ile ilgili olarak kısıtlama bulunmaması nedeniyle şekli bir özellik gösteren asgari 100 ortak şartından vazgeçilmiştir. Bu nedenle, bankalarda 100 ortak bulunması şartı kaldırılarak, anonim şirketlerdeki ortak sayısı ile ilgili Türk Ticaret Kanunu'nun genel hükümlerinin uygulanması amaçlanmıştır.

5. maddenin 1. fıkrasının (d) bendinde yapılan değişiklikle Kanun'da aranan özkaynak miktarının 1 trilyon TL'dan az olmaması hükmü getirilerek madde yeniden düzenlenmiştir. Bu suretle, bankalar için aranan asgari özkaynak miktarı günün koşullarına uygun hale getirilmiş, bankaların taahhütlerine ve özellikle tasarruf mevduatı sahiplerine karşı en önemli güvenceyi oluşturan özkaynaklarının bankacılık sistemimizin ihtiyaçlarına cevap verecek miktarlara yükseltilmesi temin edilmiş bulunmaktadır.

Bankaların büyük ortaklarının takibi amacıyla sermayenin devrine ilişkin hüküm yeniden düzenlenmiştir.

Bu maddede belirtilen izinler alınmadan yapılan devirlerin hükümsüz olması, kurucularda aranan özellikleri kaybeden ortaklara ait hakların Tasarruf Mevduat Sigorta Fonu tarafından kullanılması esası getirilmiştir.

Madde 4-Yabancı bankaların Türkiye'de şube açmasına ilişkin hüküm yeniden düzenlenmiştir.

Madde 5-Türkiye'de banka kuruluşuna ve yabancı bankaların Türkiye'de şube açmalarına ilişkin usul ve esasların çıkarılacak yönetmelikle belirlenmesi amaçlanmıştır.

Madde 6- Kanunda belirtilen sürelerde faaliyete geçmeyen bankaların kuruluş izinlerinin ayrıca bir işleme lüzum kalmaksızın geçersiz olması hükmü getirilmiştir.

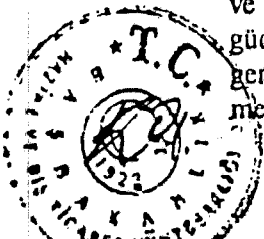
Madde 7- Bankaların mevduat kabulü veya bankacılık işlemleri yapma izni için Müsteşarlığa başvuru esaslarının çıkarılacak yönetmelikle tespit edileceği hükmüne bağlanmıştır.

Madde 8- Faaliyet izni verilmesi aşamasında Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın görüşünün alınması zorunluluğu kaldırılmıştır.

Madde 9- Herhangi bir şekilde faaliyetlerine sürekli olarak en az 6 ay süre ile ara veren bankaların bankacılık işlemleri yapma veya mevduat kabul etme izinlerinin Müsteşarlığın bağlı olduğu Bakanlığın önerisi üzerine Bakanlar Kurulu'na kaldırılabilmesi esasa bağlanmıştır.

Madde 10- Sermaye piyasası mevzuatı çerçevesinde yeni mali araçların kullanılmaya başlanması nedeniyle mevduata ilişkin 13. madde yeniden düzenlenmiştir.

Aynen iade edilmek üzere toplanan paraların mevduat sayılması, bunun dışında kalan ve dayanıklı tüketim malı kampanyalarında olduğu gibi iştirakçilerine mal edindirmek gayesini güden para toplama faaliyetlerinin tüketiciyi koruma mevzuatı çerçevesinde düzenlenmesi gerekli görüldüğünden maddenin 2. fıkrasında yer alan "aynı veya misli olarak" ibaresi metinden çıkarılmıştır.

Madde 11- Son yıllarda bankalarca izlenen kârlılık ve verimlilik politikaları çerçevesinde etkin olmayan şubelerin kapatılması stratejisi izlendiğinin gözlenmesi ve Avrupa Topluluğu mevzuatında şube açılışlarının izne tabi tutulmaması hususları göz önünde bulundurularak, bankaların teşkilatlarına ilişkin kararların kendi yönetimlerinde alınmasının daha yerinde olacağı düşüncesiyle şube açmak için Hazine Müsteşarlığı'nın bağlı bulunduğu Bakanlık Makamından izin alınması ile ilgili madde metni yeniden düzenlenmiştir. Özel bankalara belirli miktarda serbesti tanınmış, kamu bankalarının Bakan izni ile şube açmaları hükme bağlanmıştır.

Madde 12- Kanunun 19 uncu maddesinde yer alan banka genel kurullarında Hazine Müsteşarlığının bir temsilci bulundurmasına dair hüküm, artan banka sayısı dikkate alınarak gereken hallerde temsilcinin bulunmasını sağlamak üzere, Hazine Müsteşarlığının bir temsilci bulundurabileceği şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 13- Banka anasözleşmelerinde meydana gelecek değişikliklerin Ticaret Siciline tescilli ancak Müsteşarlığın uygun görüşünün alınmasına bağlanmış ve sicil memurunun anasözleşmelerde yapılacak değişiklikleri Müsteşarlığın uygun görüşü olmaksızın tescil edemeyeceği ve Müsteşarlıkça uygun görülmeyen değişiklik tasarılarının genel kurul gündemine alınamayacağı ve genel kurulda görüşülemeyeceği hüküm altına alınmıştır. Ayrıca, sermayenin muvazaadan ari olarak konulmaması hallerinde, konunun yargı çevrelerinde çözümüne kadar bir ön tedbir niteliği taşımak üzere, Mevzuata aykırı olarak artırılan sermayenin özkaynak hesabında dikkate alınmayacağı madde metnine eklenmiştir.

Madde 14- Kanunun 23. maddesinde yapılan değişikliklerle, kredi komitesinin teşkili bankaların ihtiyarına bırakılmıştır.

Madde 15- Kanun'un 31. maddesinden, bankaların sermaye piyasası işlemleri yapmalarına ilgili mevzuatla imkan sağlanmış olduğundan, sermaye piyasasında doğrudan veya tüzel kişilerin ortak ve yöneticisi sıfatıyla görev yapan kişilerin bankalarda çalışmasına dair yasağa ilişkin hüküm çıkarılmıştır.

Madde 16- Kanun'un 33. maddesi 1. fıkrasına yapılan ilave ile genel kurulu bulunmayan kamu bankalarının kanuni yedek akçeler karşılığına tekabül eden meblağın devlet tahvili hesabına yatırılma süresi açıklanmıştır.

Madde 17- Kanun'un 37. maddesi 2. fıkrasına yapılan ilave ile, bankaların mevduat sahipleri lehine verecekleri özel sigorta teminatının, mevduata faiz dışında başkaca bir munzam menfaat temin edilemeyeceği yasasından istisna edilmesi sağlanmıştır.

Madde 18- Risk yoğunlaşmasını önlemek ve bankaların yüksek risklere girmelerini önlemek amacıyla Kanun'un 38. maddesinin,

-2. fıkrasındaki, bankaların bir gerçek veya tüzel kişiye verebilecekleri kredi miktarının kendi özkaynakları toplamının % 10'undan % 20'sine çıkarılması, buna karşılık bu fıkra yer alan, belirli koşullarda kredi oranlarının artırılmasına ilişkin hükmün ihracatta ve yurtdışı müteahhitlik hizmetlerinde kullanılan krediler hariç kaldırılması ile Bakan'a sermayesinin yarısından fazlası ayrı ayrı veya birlikte genel ve katma bütçeli dairelere veya kamu iktisadi teşebbüslerine ait kuruluşlara açılan kredilerde bu oranı yüzde 60'a kadar artırma yetkisi verilmesi,

-3. fıkrasındaki, bir bankanın dolaylı kredi ilişkisi içinde bulunan gerçek veya tüzel kişilere vereceği kredilerin toplamının özkaynaklarının % 100'ünden % 75'ine indirilmesi,

-4. fıkrasındaki, gayrinakdi kredilerin genel kredi sınırları hesabında % 40'dan % 50'ye, konsorsiyum oluşturulması suretiyle verilecek teminat mektuplarında ise % 20'den % 25'e çıkarılması,

sağlanmıştır.

Diğer yandan, maddenin 5. fıkrasının (a) bendi değiştirilerek Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Bakanın uygun görmesi üzerine büyük kamu ihaleleri için ve Türkiye İhracat

ve Kredi Bankası'nın katıldığı konsorsiyumlar şeklinde verilecek teminat mektupları, (h) bendinde ise Türkiye İhracat ve Kredi Bankasından sağlanan reeskont ve avans işlemleri için verilen cirolar istisnalar kapsamına dahil edilmiştir.

Madde 19- Kanun'un 39. maddesinde yapılan düzenleme ile, kuruluşların hangi hallerde banka iştiraki sayılacağı daha açık bir anlatımla ifade edilmiş ve bankaların bu kapsama giren tüzel kişilere verebilecekleri kredi tutarı özkaynaklarının 3 katından 2 katına indirilmiştir. Diğer taraftan, bankalarca iştiraklerine uyguladıkları faiz oranları ile komisyon ve ücretlerin tespit tarihinden itibaren 15 gün içerisinde Müsteşarlığa ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na bildirmeleri esası getirilmiştir. Bu suretle düşük faizle kredi kullandırılması şeklindeki banka mali bünyelerini olumsuz etkileyen uygulamanın daha etkin bir şekilde denetlenmesi öngörülmektedir.

Madde 20- Kanun'un 41. maddesinin 1. fıkrasında yapılan değişiklikle, banka ortaklarına ve bunlarla dolaylı kredi kapsamına giren gerçek veya tüzel kişilere açılacak kredilerin banka özkaynaklarının yarısını aşamayacağı hükmü getirilmiş, 2. fıkrasının (a) bendi, bu bendde sayılan mensupların eş ve velayet altındaki çocukları ile bunların ayrı ayrı veya birlikte sermayelerinin % 25 veya daha fazlasına sahip oldukları ortaklıklar eklenmek suretiyle tasrih edilmiş, bu duruma bir istisna oluşturan 3. fıkrada ise banka mensuplarına kullandırılan kredilerin azami sınırı günün koşullarına uygun olarak 3 ücret tutarından 5 ücrete çıkarılmıştır. Diğer taraftan, bankalarca kendi ortak ve mensuplarına uyguladıkları faiz oranları ile komisyon ve ücretler ile ilgili olarak 39'uncu maddede yapılan düzenlemeye paralel bir düzenleme yapılması öngörülmüştür.

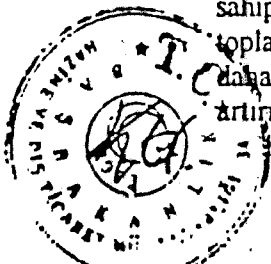
Madde 21- Kanun'un 44. maddesinde yapılan değişiklikle, teminatlı ya da teminatsız ayırımı yapılmaksızın kredi açma yetkilerinin daha çok bankaların iç işi niteliği taşıması nedeniyle banka yönetim kurullarınca tespit edilmesi, bu tespitler ve yetki devirlerinde banka özkaynaklarının dikkate alınması esasa bağlanmış, 45. madde yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 22- Kanun'un 46. maddesine eklenen 4. fıkra ile sermayesinde kamu payı bulunan kurum ve bankalara açılacak krediler hariç olmak üzere, bankaların 50 milyar TL'ni aşan kredi, kefalet, ve teminat işlemleri için alacakları hesap vaziyetleri ile bilanço ve kâr zarar cetvellerinin ve genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine uygunluğunun 3568 sayılı Kanun'a göre tasdik yetkisi olan yeminli mali müşavirlerin tasdikinin aranması esası getirilmiştir. Böylece, bankaların kredi açtıkları büyük firmalarla muhasebe disiplini, vergide otokontrol ve kredi açmaya esas sağlıklı bilgiler temin edebilmesi yönünde bir adım atılmaktadır. Tasdikle ilgili usûl ve esasları belirleme yetkisinin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ve Türkiye Bankalar Birliği ile Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği'nin de görüşleri alınmak suretiyle Bakanlığa verilmesi öngörülmüştür.

Madde 23- Bankaların denetiminde uluslararası genel kabul görmüş standart uygulamalara paralel olarak Kanun'un 47. maddesinin 1. fıkrasında yapılan değişiklikle iştiraklere yatırılacak kaynaklar daraltılmış, bir bankanın bir ortaklığa yapacağı iştirak tutarının özkaynaklarının % 15'ini, bedelsiz olarak elde edilen hisseler dahil iştirakleri toplamının ise yine özkaynaklarının % 60'ını geçemeyeceği esasa bağlanmıştır. Yurtiçinde veya yurtdışında tabi oldukları mevzuat hükümlerine uygun olarak kurulan ve faaliyet gösteren mali kurumlara yapılan iştirakler bu oranların hesaplanmasından istisna tutulmuştur.

Diğer taraftan, maddeye eklenen üçüncü fıkra ile Bankalar Kanunu'na göre yürürlüğe konulan standart rasyoları tuturamayan bankaların yeni iştirak edinemeyecekleri hükmü altına alınmıştır.

Madde 24- Kanun'un 50. maddesinin 1. fıkrasında yapılan değişiklikle, bankaların sahip oldukları gayrimenkullerin amortismanlar düşüldükten sonraki kayıtlı değerleri toplamının özkaynaklara oranı yarı yarıya azaltılmış, bu düzenleme ile banka kaynaklarının daha seyyal bir hale gelmesi ve gayrimenkullere tahsis edilen meblağ arttıkça sermayenin de artırılması suretiyle duran değerler ile özkaynaklar arasında bir denge kurulması amaçlanmıştır.

Özkaynaklar ile gayrimenkuller arasındaki oranın yeniden değerlendirme nedeniyle bankalar aleyhine bozulmasını önlemek amacıyla, bankaların sahip oldukları gayrimenkulleri yeniden değerlemeleri sonucunda oluşan fonların, bu madde hükmünde yer alan sınırlamalar hesabında yüzde 50 oranında dikkate alınacağı hükme bağlanmıştır.

4. fıkra sadeleştirilerek, bankaların gayrimenkul üzerine yapacakları işlemler kolaylaştırılmış ancak bunların ticaretini yapan ortaklıklara katılmaları ve kredi açmaları yasaklanmıştır.

6. fıkra yürürlükten kaldırılarak, özel kanun hükümleri ve ana statüleri gereğince kendilerine görev verilen KİT statüsündeki bankalar hakkında ek madde ile düzenleme yapılmıştır.

Madde 25- Çağdaş bankacılık gelişmelerine paralel olarak bankaların faaliyetlerinin ve mali bünyelerinin ilgililerce daha sağlıklı bir şekilde değerlendirilebilmesi, bankaların ve belirli iştirakleri ile ortaklarının mali tablolarının konsolide edilmesini gerektirmektedir. Bu nedenle konsolide mali tablolarla ilgili ilkelerin belirlenerek, banka mali tablolarının hangi iştiraklerin mali tablolarıyla birleştirileceğine dair düzenleme yapma yetkisi Hazine Müsteşarlığına verilmiştir.

Ayrıca madde metnine eklenen altı numaralı fıkra ile, Müsteşarlık bankaların kayıtlarının sağlıklı bir şekilde izlenmesini teminen bankalarca yardımcı defterler tutulmasını zorunlu kılmaya ve bu defterlerle ilgili usul ve esasları belirlemeye yetkili kılınmıştır.

Madde 26- Kanun'un 52. maddesinin başlığı değiştirilerek maddeye eklenen 2. fıkra ile ülkemizin taraf olduğu anlaşmalar çerçevesinde Bakanlar Kurulunca bankalara müşterilerinin kimliklerini tesbit etme yükümlülüğü getirilebileceği hükmü konulmuştur.

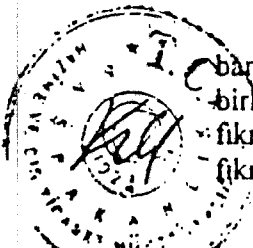
Madde 27- Mali tabloların yeknesak hazırlanması ve böylelikle bankaların faaliyet sonuçlarından kamuoyunun sağlıklı bilgi edinmesi amacıyla Kanun'un 54. maddesinde yapılan değişiklikle, bankaların kamuya açıklanan bilanço ve kâr/zarar cetvellerinin bağımsız denetim kuruluşlarınca da onaylanmış olması şartı getirilerek bilançonun açık ve doğru bir biçimde muhasebe ilkelerine uygun olarak hazırlandığının resmi makamlardan bağımsız bir uzman kuruluşun onayını müteakip kamuya duyurulması öngörülmüş ve bu kuruluşların faaliyetlerinin, çalışma esaslarının Hazine Müsteşarlığınca düzenleneceği, verdikleri kanaat ve bilgiler dolayısıyla yol açabilecekleri zararlar için hukuken sorumlu tutulacakları hükme bağlanmıştır.

Madde 28- Bankalar Birliğinin mevduat, yatırım ve kalkınma bankalarının üye olduğu ve sorunlarının tartışıldığı bir mesleki kuruluş olma özelliğinin güçlendirilmesi amacıyla Kanun'un 57. maddesine Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının, Bankalar Birliğine üye olmayacağı hükmü ilave edilmiştir.

Madde 29- Kanun'un 62. maddesinin 1. fıkrasında yapılan düzenleme ile yapılan denetlemeler sonucunda mevzuata aykırı fiilleri tespit edilen ve bankanın emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye düşürdükleri tespit edilen banka mensuplarının imza yetkilerinin Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Bakanlığın talebi üzerine kaldırılması öngörülmüş, işlerine son verilmesi ibaresi ise özellikle ücret konusunda hukuki uyumsuzlıklara yol açması nedeniyle madde metninden çıkarılmıştır.

Madde 30- Kanun'un 64. maddesinde yapılan düzenleme ile, bankaların mali bünyelerinin güçlendirilmesi için alınması gerekli görülen tedbirler tek bir bölümde toplanarak kategorik yaklaşımdan vazgeçilmiştir. Böylelikle mali bünyesi zaafa uğrayan bir bankanın 1. fıkra kapsamından 2. fıkra kapsamına aktarılması ile ilgili prosedür kısaltılmış, bankanın durumunun daha seri bir şekilde izlenmesi imkanı sağlanmıştır.

Aynı maddeye ilave edilen 2. fıkra ile, yalnızca kamu bankası niteliğinde olan bankaların Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Bakan'ın kararıyla devir veya birleştirilmelerine imkan tanınmıştır. Ayrıca, Hazineye mali yük getiren 64. maddenin 3. fıkrasının madde metninden çıkarılması ve madde metninde yapılan değişiklik suretiyle birinci fıkrada öngörülen tedbirlerin alınmasının istenilmesine bağlı olmaksızın özel sermayeli

bankaların mevduat kabul ve bankacılık işlemleri yapma yetkilerinin kaldırılarak genel hükümlere göre tasfiye uygulanmasını talep etmeye veya Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın da görüşünü almak suretiyle bankanın yönetimini Tasarruf Mevduat Sigorta Fonu'na tevdi etmeye, Bakan yetkili kılınmıştır. Bu şekilde, yönetimi Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na tevdi edilen banka hakkında evvelce 64 üncü madde kapsamına alınmış olması nedeniyle bu maddedeki tedbirler uygulanabilecektir.

Diğer taraftan, mevduat kabul etme yetkisini haiz olmayan yatırım bankaları ve kalkınma bankalarının da Kanunun 64 üncü maddesine tabi olmaları hüküm altına alınmıştır. Bakan, mali bünyesi zaafa uğrayan yatırım bankaları ile kalkınma bankalarından bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen tedbirlerin alınmasını isteyebilecek, ancak bu tedbirlere rağmen mali bünyesinin güçlendirilmesine imkan görülemeyenler hakkında Kanunun 12 nci maddesinin uygulanması söz konusu olabilecektir.

Madde 31- Kanun'un 65 inci maddesinin birinci fıkrasında yapılan düzenleme ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'nun görev ve yetki alanı genişletilmiş, Fonun halihazırdaki bankalardaki tasarruf mevduatını sigorta etme görevinin dışında, sigorta kapsamında bulunan mevduat tutarını aşmamak ve banka sermayesinin asgari yüzde 51'ine sahip olmak kaydıyla hisseler karşılığında bankanın zararlarını devralmak, bankanın yönetim ve denetim kurullarını değiştirmek, riskli alacaklarını, iştirak paylarını, menkul ve menkul sayılabilecek değerlerini ve gayrimenkullerini nakden veya vadeli olarak devralmak ve sermayesini artırmak ve azaltmak da dahil bankanın yeniden yapılandırılmasına yönelik tüm tedbirleri almak, bankayı yönetimi kendisine tevdi edilen başka bir bankaya devretmek veya birleştirmek, iktisap ettiği her türlü menkul ve gayrimenkul ile alacaklar üzerinde her türlü ticari işlemi gerçekleştirmek veya iktisap ettiği banka hisse senetlerinin satışı amacıyla bankanın devredilen aktif ve pasifini garanti etmek, mevduat sahipleri de dahil banka alacaklılarının alacaklarına karşılık kısmen veya tamamen hisse senedi vermek ve tüm bu tedbirlere rağmen mali bünyesi güçlendirilemeyen banka hakkında 68 inci maddenin uygulanmasını Bakanlık'tan talep etmek hususlarında yetkili ve görevli kılınması öngörülmüştür. Çoğunluk hisselerini sahip hissedar sıfatını kazanacak olan Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu bankanın tüm defter kayıt ve belgeleri ile gerekli gördüğü takdirde bağımsız denetim kuruluşlarına hazırlatacağı raporlar üzerinden değerlendirme yaparak mal bünyenin güçlendirilmesi için her türlü tedbiri tespit edebilecek ve uygulayabilecektir. Bu suretle mali bünyesi zaafa uğramış bir bankanın bankacılık sistemine yeniden kazandırılmasının mümkün olduğunun anlaşılması halinde gerekli tedbirlerin alınması ve uygulanması ve bankanın yeniden yapılandırılması yoluna gidilebilecektir.

Madde 32- Kanun'un 68. maddesinin 1. fıkrası 64 ve 65 inci maddelerde yapılan düzenlemelere paralel şekilde değiştirilerek, madde metninden "devir veya birleştirilmesine imkan görülmeyen" ibaresi çıkarılmış, 64 veya 65 inci maddelerde belirtilen tedbirlerin tamamının veya bir kısmının uygulanmasına rağmen mali bünyesinin güçlendirilmesine imkan görülmeyen veya mali bünyesinin bu tedbirler uygulansa dahi güçlendirilemeyecek derecede zayıflamış olduğu tesbit edilen bir bankanın faaliyet izninin kaldırılması hükme bağlanmıştır.

Aynı maddede yapılan değişiklikle, mevduat kabul etme ve bankacılık işlemleri yapma izni kaldırılan bir bankanın yönetiminin ve denetiminin geçici olarak devredildiği banka veya Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'nun görevleri ve yetkileri ayrıntılı olarak belirtilmiştir.

Maddeye eklenen fıkra ile, yabancı bankaların Türkiye'deki şubelerinin çeşitli sebeplerle faaliyetlerini durdurmaları, iflas veya tasfiye kararı alınması veya konkordato ilan edilmesi hallerinde bu madde hükümlerine tabi olacakları konusuna açıklık getirilerek, uygulamadaki boşluğun doldurulması amaçlanmıştır.

Madde 33- Kanun'un 69. maddesinin 1. fıkrası 64. maddede yapılan değişiklik doğrultusunda yeniden düzenlenerek, banka ortak ve yöneticilerinin şahsi sorumlulukları cihetine gidilmesi 68. maddenin uygulanmasına sebep olma haline bağlanmıştır.

Madde 34- Kanun'un 74. maddesi kıyı bankacılığı ve serbest bölge bankacılığının kuruluş ve faaliyet hükümleri bakımından farklılıklarının açıkça belirtilmesi şeklinde yeniden düzenlenmiştir.

Madde 35- Kanun'un 83. maddesinin 1. fıkrası sonuna bir bend eklenmek suretiyle,

mali kurumların kredi müşterilerini en az on kurum tarafından kurulacak şirketler vasıtasıyla, daha sağlıklı bir biçimde izlemelerini temin etmek amacıyla banka ve müşteri sırlarının ifşasına dair yasaklara istisna getirilmiştir. Böylelikle bankalar ve diğer mali kurumlar arasında müşterileri ile ilgili olarak istihbarat alışverişi mümkün kılınarak, bunların fonlarını daha iyi yönetmeleri, muhtemel kötü niyetli fon alıcılarından korunmaları sağlanmaktadır.

Madde 36- Kanun'un Ondördüncü bölümünde yer alan maddeler 3494 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırıldığından bölüm başlığı yeniden düzenlenmiştir.

Madde 37- Kanuna ilave edilen 90. madde ile; yabancı banka ortaklığı ile kurulan veya Türkiye'de şube açan yabancı bankaların merkezlerinin bulunduğu yabancı ülke yetkili makamlarının, bu bankaların faaliyetleri ile ilgili denetim yapabilmelerine, Müsteşarlığın izninin alınması koşuluyla imkan sağlanmıştır.

Ayrıca 2. fıkra ile yabancı ülke yetkili makamlarına karşılıklı ilkesinin gözetilmesi ve açıklanmaması kaydıyla bilgi verilmesi hususunda Müsteşarlık ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası yetkili kılınmıştır.

Madde 38- Yatırım ve kalkınma bankalarının faaliyetlerine ilişkin düzenleme yapmaya Bakanlar Kurulu yetkili kılınmıştır.

Madde 39- Yatırım bankalarının faaliyet alanları açıklığa kavuşturulmuştur.

Madde 40- Kalkınma bankalarının faaliyet alanları açıklığa kavuşturulmuştur.

Madde 41- Yatırım ve kalkınma bankalarına mevduat kabul izni verilmesi prosedürü belirlenmiş, kuruluş ve faaliyetleri esnasında tabi olacakları hükümler tesbit edilmiştir.

Madde 42- Kanunun 95 inci maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen hüküm ile, gayrimenkul inşa etmek veya ettirmekle görevli kamu bankalarının bu işlere yönelik iştirakleri ile gayrimenkul üzerine işlemlerinde rahatlık sağlamak amacıyla, bu bankalar için Kanunun 47. ve 50. maddelerindeki sınırlamaların Bakan'ın izni ile artırılabilmesi mümkün kılınmıştır. Ayrıca bu bankalar gayrimenkul ticareti yapma ve bu işlerle uğraşan ortaklıklara iştirak etme yasağı getiren Kanunun 50. maddesinin 2 ve 4 numaralı fıkraları hükümlerinden de istisna edilmişlerdir.

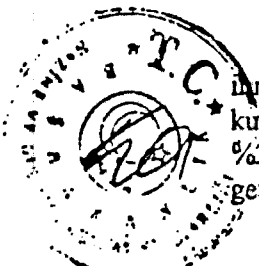
Maddeye ilave edilen ikinci fıkra ile, kamu bankası niteliğinde olan ancak 233 sayılı Kanun Hükmünde Karamame kapsamına girmeyen bankalar hakkında da gerektiği takdirde söz konusu Karamame'nin 35 inci maddesinin uygulanması imkanı yaratılmıştır.

Aynı maddenin üçüncü fıkrası ile, Kanun'da belirtilen parasal miktar ve sınırlamaların artırılmasına dair yetki, uygulamanın Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından açıklanan toptan eşya fiyat indeksine bağlı olması ve Bakanlar Kurulu'nun gündemini işgal edecek nitelik taşıması dolayısıyla Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanlığa bırakılmıştır.

Geçici Madde 1- Bankacılık sektöründe son aylarda meydana gelen gelişmelerin banka mali bünyeleri üzerindeki olumsuz etkilerini hafifletmek amacıyla Kanun Hükmünde Karamame'nin yayımı tarihinden itibaren iki yıl süre ile muhtemel zarar karşılıklarının bilançonun kesinleşmesinden önce zararlarla mahsup edilmesi halinde Kanuni Yedek Akçeler Karşılığı Devlet Tahvili Hesabı'na yatırılan tutarların serbest bırakılması öngörülmüştür.

Geçici Madde 2- Bankaların daha önceki mevzuata uygun olarak açtıkları kredilerden, 3182 sayılı Kanunun bu Kanun Hükmünde Karamame ile değiştirilen hükümlerine aykırılık teşkil edenleri, 31.12.1996 tarihine kadar uygun hale getirmeleri ve uygunluk sağlanıncaya kadar artırmamaları esasa bağlanmıştır.

Geçici Madde 3- Genel kredi sınırlarını düzenleyen 38 inci maddesinin 2/b bendinde ihracat ve yurt dışı mütehatlık hizmetleri için 3182 sayılı Kanun ile %40'a kadar kredi kullandırılabilmesi öngörülmüş iken bu oranın genel sınıra yaklaştırılmasını teminen Tasarı ile %25'e indirilmesi nedeniyle 31.12.1997 tarihine kadar %50 olarak uygulanması imkanı getirilmiştir.

Geçici Madde 4- Son aylarda faiz ve döviz kurlarında meydana gelen ani artışlar neticesinde, bankaların, genel kredi sınırlarınının düzenlendiği 38 ve 39 uncu maddede belirtilen sınırlamalara ilişkin meydana gelen daralmaların bir ölçüde bertaraf edilebilmesi bakımından 1994 yılında tahakkuk ettirilen faizler ile kur farklarının 31.12.1997 tarihine kadar bu sınırlamalar hesabında dikkate alınmaması öngörülmektedir.

Geçici Madde 5- 3182 sayılı Kanunun bu Kanun Hükmünde Karamame ile değiştirilen, iştirak sınırlamalarına bankaların tedricen uyum sağlanması amacıyla kademeli bir geçiş süresi tanınmıştır.

Geçici Madde 6- Bankaların edinebilecekleri gayrimenkuller konusuna getirilen sınırlamaya uygunluk sağlanması bakımından 31.12.1996 tarihine kadar süre verilmiştir.

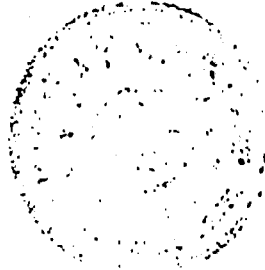
Geçici Madde 7- Bankaların, bilanço ile kâr ve zarar cetvellerinin bağımsız denetim kuruluşlarınca onaylanacağı hükmünün 1.1.1996 tarihinden sonra uygulanacağı öngörülmektedir.

Geçici Madde 8- Kanun Hükmünde Karamamenin 30 uncu maddesi ile yeniden düzenlenen 64. maddenin, evvelce yürürlükte bulunan 3. fıkranın yürürlükten kaldırılmış olması nedeniyle bu maddeye istinaden yapılan işlemlerin hukuki dayanaktan yoksun kalmaması amaçlanmıştır.

Geçici Madde 9- Bu Kanun Hükmünde Karamame ile değişik 3182 sayılı Kanunun çeşitli maddelerinde zikredilen düzenlemeler için çıkarılacak yönetmeliklerin 1 yıl içinde hazırlanarak yürürlüğe konulacağı hükme bağlanmıştır.

Madde 43- Yürürlük maddesidir.

Madde 44- Yürütme maddesidir.

Bankalar Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun-Hükmünde Kararname

3182 sayılı Bankalar Kanununda değişiklik yapılması; 1/6/1994 tarihli ve 3991 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak, Bakanlar Kurulu'nca 16/6/1994 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Madde 1- 25.4.1985 tarihli ve 3182 sayılı Kanunun 512 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"MADDE 3.- Bu Kanunun uygulamasında;

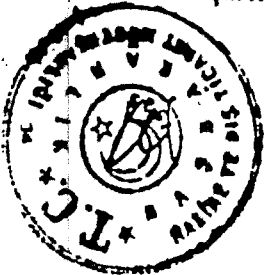
1. Bakan ve Bakanlık; Hazine Müsteşarlığı'nın bağlı bulunduğu bakanı ve bakanlığı,
2. Müsteşarlık; Hazine Müsteşarlığını,
3. Banka; Türkiye'de kurulan bankalar ile yabancı bankaların Türkiye'de açılan şubelerini,
4. Banka şubesi; Bankaların elektronik işlem cihazlarından ibaret birimleri hariç şube, ajans ve mevduat kabulü veya diğer bankacılık işlemleri ile uğraşan sabit ya da seyyar büroları gibi her türlü yerel teşkilatını,
5. Ödenmiş sermaye; bankaların üç aylık hesap özetlerindeki fiilen ödenmiş veya Türkiye'ye ayrılmış ve ödenmiş sermayelerinden, bilançoda görülen zararın yedek akçelerle karşılanmayan kısmı düşüldükten sonra kalan tutarı,
6. Yedek akçeler; 32 nci maddenin birinci fıkrası, Türk Ticaret Kanunu ve ilgili kanunlar ile bankaların anasözleşmelerine göre ayrılan ve bankanın üç aylık hesap özetlerinde görülen yedek akçeler toplamından, varsa bilanço zararının düşülmesi sonucunda elde edilen tutarı,
7. Özkaynak; bankaların ödenmiş veya Türkiye'ye ayrılmış sermayeleri ile yedek akçeleri toplamını,

İfade eder."

Madde 2- 3182 sayılı Kanunun 512 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 4 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"Kuruluş veya Türkiye'de şube açma izni

MADDE 4.-Türkiye'de bir bankanın kurulması veya yabancı ülkelerde kurulmuş bir bankanın Türkiye'de açacağı ilk şubesi için Bakanlar Kurulu'ndan izin alınması şarttır."

Madde 3- 3182 sayılı Kanunun 512 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 5 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 5.- 1. Türkiye'de kurulacak bankaların;

a) Anonim ortaklık olması,

b) Kurucularının müflis veya konkordato ilan etmiş veya taksirli suçlar hariç olmak üzere affa uğramış olsalar dahi ağır hapis veya 5 yıldan fazla hapis yahut zimmet, ihtilas, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı suçlar ile istimal ve istihlak kaçakçılığı dışında kalan kaçakçılık suçları, resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırma veya Devlet sırlarını açığa vurma, vergi kaçakçılığı veya vergi kaçakçılığına teşebbüs suçlarından dolayı hüküm giymiş bulunmaması,

c) Hisse senetlerinin tamamının ada yazılı olması, nakit karşılığı çıkarılması, itibari değerlerinin 100 milyon Lirayı geçmemesi ve menkul kıymetler borsasına kote edilmesi,

d) Ödenmiş sermayelerinin 1 trilyon liradan az olmaması,

e) Anasözleşmelerinin bu Kanun hükümlerine uygun olması,

Şarttır.

2. Sermayesinin yarısından fazlası genel ve katma bütçeli dairelere, yerel yönetimlere veya kamu iktisadi teşebbüslerine ait bankalar birinci fıkranın (c) bendi hükmüne tabi değildir.

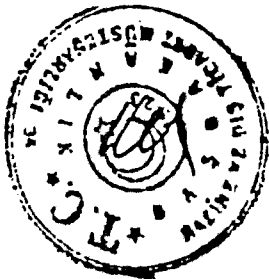
3. Bir kişinin, banka sermayesinin yüzde 5'i ve daha fazlasını temsil eden payları edinmesi veya bir ortağa ait payların banka sermayesinin yüzde 5, yüzde 20, yüzde 33 veya yüzde 50'sini aşması sonucunu veren hisse edinimleri ile bir ortağa ait payların yukarıdaki oranların altına düşmesi sonucunu veren hisse devirleri Müsteşarlığın iznine tabidir.

Ortak sayısının 5'ten aşağı düşmesine yol açan işlemler ile bu fıkra göre izin alınmadan yapılan devirler pay defterine kaydolunmaz. Bu hükme aykırı olarak pay defterine yapılan kayıtlar hükümsüzdür.

Bu fıkra uygulamasında 38 inci maddenin üçüncü fıkrasının (b) bendinde belirtilen gerçek ve tüzel kişilere ait paylar bir kişiye ait pay addolunur.

İntifa hakkı ile oy hakkının edinilmesinde de bu fıkra hükümleri uygulanır.

4. Sermayenin yüzde 5 ve daha fazlasına sahip olacak ortakların kurucularda aranan nitelikleri taşıması şarttır. Bu nitelikleri kaybeden ortaklar temettü dışındaki ortaklık haklarından yararlanamaz. Bu halde, diğer ortaklık hakları Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından kullanılır."

Madde 4- 3182 sayılı Kanunun 512 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 6 ncı maddesinin 1 numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"1. Türkiye'de şube açmak suretiyle faaliyet gösterecek yabancı bankaların;

a) Türkiye'ye ayrılan ödenmiş sermayelerinin 5 inci maddede belirtilen miktardan az olmaması,

b) Kuruldukları veya faaliyette bulundukları ülkelerde mevduat kabul etmelerinin veya bankacılık işlemleri yapmalarının yasaklanmamış olması,

şarttır."

Madde 5- 3182 sayılı Kanunun 512 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 7 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"Başvuru ve izin

MADDE 7.- 5 inci ve 6 ncı maddelere göre yapılacak başvurular ile kuruluş veya Türkiye'de şube açma izninin verilmesine ilişkin usûl ve esaslar Müsteşarlıkça çıkarılacak yönetmelikle tespit edilir."

Madde 6- 3182 sayılı Kanunun 512 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 9 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"Kuruluş veya Türkiye'de şube açma izninin iptali

MADDE 9- Kuruluşa veya Türkiye'de şube açılmasına izin verilmesine ilişkin Bakanlar Kurulu kararının yayımından itibaren 1 yıl içinde faaliyete geçilmemesi halinde bu izinler geçersiz olur."

Madde 7- 3182 sayılı Kanunun 512 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 10 uncu maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"MADDE 10 - Kuruluş veya Türkiye'de şube açma işlemleri tamamlanan bankalar, mevduat kabulü veya bankacılık işlemleri yapma izni almak için bir beyanname ile Müsteşarlığa başvururlar. Bu başvuru ile iznin verilmesine ilişkin usûl ve esaslar Müsteşarlıkça çıkarılacak yönetmelikle tespit edilir.

Türkiye'de şube açmak suretiyle faaliyette bulunan yabancı bankalar ikinci şubelerini açtıkları tarihten itibaren en geç 1 ay içinde Müsteşarlığa ayrıca bir beyanname vererek Türkiye'deki şubelerinden birini diğer şubeleri temsile yetkili ve sorumlu yönetim merkezi olarak göstermek zorundadırlar."

Madde 8- 3182 sayılı Kanunun 512 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 11 inci maddesinin 1 numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"1. 10 uncu maddede yazılı beyannamenin alınması üzerine Müsteşarlık, ilgililerin bu Kanun'da yazılı şartları yerine getirip getirmediğini, bankacılık işlemlerine veya mevduat kabulüne başlamak üzere Kanun'un gerekli kıldığı nitelikleri taşıyıp taşımadıklarını inceledikten sonra durumları uygun bulunanlara başvuru tarihinden itibaren en geç iki ay içinde bankacılık işlemlerine veya mevduat kabulüne başlamak üzere izin verir."

Madde 9- 3182 sayılı Kanunun 12 nci maddesine 512 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile eklenen fıkra aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"3. Herhangi bir şekilde faaliyetlerine sürekli olarak en az 6 ay süre ile ara veren bankalar hakkında da bu madde hükümleri uygulanır."

Madde 10- 3182 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin 512 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 2, 3 ve 4 numaralı fıkraları aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"2. Bu maddenin uygulamasında yazılı veya sözlü olarak veya herhangi bir şekilde halka duyurulmak suretiyle faiz veya her ne ad altında olursa olsun bir ivaz karşılığında istendiğinde veya belli bir vadede iade edilmek üzere para alınması mevduat kabulü sayılır.

Kabul edilen para karşılığında mevduat hesap cüzdanı yerine adi veya ticari senetler, makbuz veya sertifika verilmesi durumu değiştirmez."

"3. Resmi ve özel kuruluşlar ile ortaklıklarda, yalnız kendi çalışanlarına ait olmak üzere sağlık ve sosyal yardım, ihtiyat ve tasarruf sağlama amaçlarıyla kurulan sandıkların münhasıran kendi üyelerinden ve bu amaçlar için topladıkları paralar bu Kanun uygulamasında mevduat sayılmaz."

"4. Sermaye Piyasası Kanunu hükümlerine göre sermaye piyasası araçları ihracı hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz."

Madde 11- 3182 sayılı Kanunun 512 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 14 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Şube açma

MADDE 14.- 1. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası hariç sermayesinin yarısından fazlası veya yönetim ve denetimi genel ve katma bütçeli dairelere, kamu iktisadi teşebbüslerine veya yerel yönetimlere ait olan bankalar Bakan'ın izni ile şube açabilirler.

2. Birinci fıkranın dışında kalan bankalar açacakları şubeleri açılış tarihinden en az 30 gün önce Müsteşarlığa bildirmek zorundadırlar. Bir takvim yılı içinde 10 adedin üzerinde şube açılması Müsteşarlığın iznine bağlıdır.

3. Bu Kanunun 56 ncı maddesine göre yürürlüğe konulan standart rasyoları tutturamayan bankaların şube açmaları Müsteşarlığın iznine tabidir.

4. Şube açma izninin usûl ve esasları Müsteşarlıkça çıkarılacak bir yönetmelikle tesbit edilir."

Madde 12- 3182 sayılı Kanunun 512 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 19 uncu maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"**MADDE 19.-** Müsteşarlık, banka genel kurullarında bir temsilci bulundurabilir."

Maddde 13- 3182 sayılı Kanunun 512 sayılı Kanun Hükümünde Kararname ile değişik 20 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Anasözleşme değişikliği

MADDE 20.- Bankaların anasözleşmelerinin değiştirilmesinde Müsteşarlığın uygun görüşü aranır. Müsteşarlıkça uygun görülmediği takdirde değişiklik tasarıları genel kurul gündemine alınamaz ve genel kurulda görüşülemez. Sicil memuru, Müsteşarlığın uygun görüşü olmaksızın anasözleşme değişikliklerini Ticaret Siciline tescil edemez.

Sermayenin mevzuata aykırı olarak arttırıldığı tespit edilen kısmı özkaynak hesabında dikkate alınmaz."

Maddde 14- 3182 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinin 512 sayılı Kanun Hükümünde Kararname ile değişik 1 numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"1. Bankalarda, kredilerle ilgili olarak vereceği görevleri yapmak üzere, yönetim kurulu tarafından, üyeleri arasından seçilecek en az iki üye ile banka genel müdürü veya vekilinden oluşan bir kredi komitesi kurulabilir".

Maddde 15- 3182 sayılı Kanunun 512 sayılı Kanun Hükümünde Kararname ile değişik 31 inci maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"**MADDE 31.-** Bu Kanun hükümlerine aykırı hareketlerinden dolayı hapis veya bir defadan fazla ağır para cezası ile cezalandırılan kimseler ile yüz kızartıcı suçlardan dolayı malhükûm olanlar ve müflisler hiçbir bankada yönetim kurulu başkanı, üyesi, denetçi, genel müdür, genel müdür yardımcısı veya birinci derecede imza yetkisini haiz görevli olarak çalıştırılmazlar.

Bankalar bu gibi kimselerin imza yetkilerini derhal kaldırmak zorundadırlar."

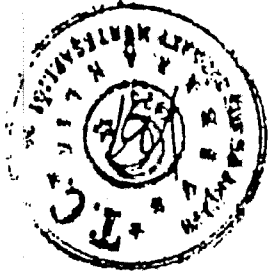
Maddde 16- 3182 sayılı Kanunun 33 üncü maddesinin 512 sayılı Kanun Hükümünde Kararname ile değişik 1 numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"1. Bankalar, bu Kanunun 32 nci maddesinin birinci fıkrası ve Türk Ticaret Kanununun 466 ve 467 nci maddelerine göre ayırdıkları kanuni yedek akçelerine tekabül eden bir meblağı yıllık bilançolarının genel kurullarınca onaylanmasını izleyen 15 gün içinde kanuni karşılık olarak Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde Hazine adına açılacak "Kanuni Yedek Akçeler Karşılığı Devlet Tahvili Hesabı"na yatırmak zorundadırlar. Genel Kurulu bulunmayan bankalarda bu süre bilançolarının yönetim kurullarınca onaylandığı tarihten itibaren başlar."

Maddde 17- 3182 sayılı Kanunun 37 inci maddesinin 512 sayılı Kanun Hükümünde Kararname ile değişik 2 numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"2. Bankalar mevduata peşin faiz veremeyecekleri gibi her ne suret ve şekilde olursa olsun mevduat sahiplerine, yukarıdaki fıkra göre alınan karar ve tedbirlere aykırı olarak munzam menfaat temin edemezler ve bunlara aykırılığa yol açacak işlemler yapamazlar.

Mevduat sahipleri lehine verilecek özel sigorta teminatı bu hükmün dışındadır."

Maddde 18- 3182 sayılı Kanunun 512 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 38 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Genel Risk Sınırları

MADDE 38.-1.a) Bir bankanın vereceği nakdi krediler ve satın alacağı tahvil ve benzeri sermaye piyasası araçlarının tutarı ile teminat mektupları, kefaletler, aval, ciro ve kabuller gibi gayri nakdi kredilerin toplamı özkaynaklarının 20 katını aşamaz.

b) Vadesi geçmiş nakdi krediler ile gayri nakdi kredilerin nakde tahvil olan bedelleri kaydedildikleri hesaba bakılmaksızın (a) bendi uygulamasında kredi sayılır.

2.a) Bir banka gerçek ya da tüzel bir kişiye nakit, mal, kefalet ve teminat şekil ve mahiyetinde veya herhangi bir şekil ve surette kendi özkaynakları toplamının yüzde 20'sinden fazla kredi veremez, aval ve kefaletlerini kabul edemez veya hisse senetleri hariç, menkul değerlerini satın alamaz.

b) Bu oran ihracatta ve yurt dışı müteahhitlik hizmetlerinde kullanılmak üzere açılan ve fiilen bu işlerde kullanılan kredilerde %25'dir.

c) Bakan sermayesinin yarısından fazlası ayrı ayrı veya birlikte genel ve katma bütçeli dairelere veya kamu iktisadi teşebbüslerine ait kuruluşlara açılan kredileri özkaynakların %60'ına kadar artırabilir.

d) Bir adi ortaklık tarafından kullanılmak üzere verilecek krediler, sorumlulukları oranında ortaklara verilmiş kredi sayılır.

3 a) Her birine açılacak kredi miktarı hakkında ikinci fıkradaki sınırlar saklı olmak üzere, bir bankanın dolaylı kredi ilişkisi içinde bulunan gerçek veya tüzel kişilerin tümüne açacağı kredilerin toplamı banka özkaynaklarının yüzde 75'ini aşamaz.

b) Bu Kanunun uygulamasında lehlerine kredi verilip verilmediğine bakılmaksızın;

i) Bir gerçek kişi ile eş ve velayet altındaki çocuklarına, bunların sınırsız sorumlulukla katıldıkları veya yönetim kurulu başkanı, üyesi, genel müdürü ya da genel müdür yardımcısı oldukları ortaklıklara,

ii) Kamu tüzel kişileri hariç olmak üzere bir tüzel kişinin veya (i) bendinde sayılanların sermayelerinin doğrudan veya dolaylı olarak yüzde 25 ve daha fazlasına iştirak ettikleri ortaklıklara,

verilen krediler, bir gerçek veya tüzel kişiye dolaylı olarak verilmiş kredi sayılır.

c) Dolaylı iştirak oranı, iştirak oranlarının çarpılması suretiyle hesaplanır.

d) Dolaylı kredi ilişkisi içinde bulunan gerçek ya da tüzel kişilerin bu krediler için bankaca kabul edilen aval ve kefaletleri kredi sınırının hesabında dikkate alınmaz.

4. Gayrinakdi krediler bu maddenin uygulamasında yüzde 50 oranında nazara alınır. Her bankanın riskin en az %15'ini üstlenmesi ve katılan banka sayısının 3'ten az olmaması şartıyla konsorsiyum şeklinde verilecek teminat mektuplarında bu oran %25'dir.

5. Aşağıdaki kredi işlemleri bu maddedeki sınırlamalara tabi değildir:

a) Bakanın uygun görmesi üzerine büyük kamu ihaleleri için verilecek teminat mektupları ile Türkiye İhracat ve Kredi Bankası'nın katıldığı konsorsiyumlar şeklinde verilecek teminat mektupları,

b) Hazine ile veya, Hazine ve Kamu Ortaklığı İdaresince veya Hazinenin kefaletiyle çıkarılan bono ve tahviller karşılığında yapılan işlemler,

e) Karşılığı nakit olan krediler,

d) Bankaların kendi aralarındaki kredi işlemleri,

e) Diğer bankaların kendi kredi sınırları dahilindeki mukabil garantileri ile verilen gayrinakdi krediler ile ihracatta kullanılmak üzere açılan ve fiilen bu işlerde kullanılan kredilerin bu garantilerle temin edilen kısmı,

f) Bankaların yabancı para cinsinden verecekleri kredilerde kur değişikliklerinin doğurduğu artışlar ile vadesi geçmiş kredilere tahakkuk ettirilen faiz ve diğer unsurlar; şu kadar ki, limitlerin hesabında aynı kişiye yeni kredi tahsis halinde daha önce yabancı para cinsinden verilen krediler müteakiben tahsis edilen kredinin kullandırıldığı tarihteki cari kurdan dikkate alınır,

g) Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ve Türkiye İhracat ve Kredi Bankasından sağlanan reeskont ve avans kredileri için verilen ciolar,

h) Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın önerisi üzerine Müsteşarlıkça kabul edilecek yabancı banka ve kredi kurumlarının Müsteşarlıkça belirlenecek limitler dahilindeki mukabil garantilerine dayanılarak verilen gayrinakdi krediler."

Maddde 19- 3182 sayılı Kanunun 39 uncu maddesinin 512 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 1 numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki 3 numaralı fıkra eklenmiştir.

" 1. 38 inci madde hükümleri saklı kalmak kaydıyla bankaların;

a) Sermayelerinin yüzde 10 ve daha fazlasına sahip oldukları iştiraklerine,

b) (a) bendindeki iştiraklerinin banka iştirak payı dahil ayrı ayrı veya birlikte sermayelerinin yüzde 25'inden fazlasına sahip oldukları ortaklıklara,

c) (a) ve (b) bentlerindeki ortaklıkların kefaleti ile diğer gerçek ve tüzel kişilere,

Vereceği kredilerin toplamı banka özkaynaklarının iki katını aşamaz."

"3. Bankalar, 1 inci fıkrada belirtilen iştiraklerine açtıkları krediler ile bunlarla ilgili veya müterafik işlemler için uyguladıkları kredi faiz oranları ile komisyon ve ücretleri tespit tarihinden itibaren 15 gün içerisinde Müsteşarlığa ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na bildirmek zorundadırlar."

Madde 20- 3182 sayılı Kanunun 41 inci maddesinin 512 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 1 ve 3 numaralı fıkraları ile 2 numaralı fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiş ve maddeye aşağıdaki 6 numaralı fıkra eklenmiştir.

"1. 38 inci madde hükümleri saklı kalmak kaydıyla bir bankanın sermayesinin yüzde 10 ve daha fazlasına sahip olan ortaklarına ve bunlarla dolaylı kredi kapsamına giren gerçek veya tüzel kişilere vereceği kredilerin toplamı banka özkaynaklarının yansını aşamaz."

"3. Banka mensuplarına teminat karşılığında ve aylık ücretleri toplamının 5 katını aşmamak üzere verilecek krediler ve bu krediler için kabul edilecek kefaletler ikinci fıkra hükümlerine tabi değildir."

"a) Yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile genel müdür ve genel müdür yardımcılara, kredi açmaya yetkili diğer mensuplarına, bunların eş ve velayet altındaki çocuklarına ve bunların ayrı ayrı veya birlikte sermayelerinin yüzde 25 ve daha fazlasına sahip oldukları ortaklıklara,"

"6. Bankalar, kendi ortak ve mensuplarına açtıkları krediler ile bunlarla ilgili veya müterafik işlemler için uyguladıkları kredi faiz oranları ile komisyon ve ücretleri tespit tarihinden itibaren Müsteşarlığa ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na bildirmek zorundadırlar."

Madde 21- 3182 sayılı Kanunun 512 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 44 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 44.-1. 23 üncü maddede sözü geçen kredi komitesine, genel müdürlüğe, bölge veya şube müdürlüklerine devredilecek kredi açma yetkilerinin kapsam ve sınırları yönetim kurulunca tespit olunur. Yetki devri veya yönetim kurulunca kredi açılması genel müdürlüğün yazılı önerisi üzerine olur.

Bir gerçek veya tüzel kişiye açılacak kredi sınırının tesbitinde, yönetim kurulu, en fazla, kredi komitesine özkaynakların yüzde beşi, diğer organlara yüzde biri tutarındaki kredi açma yetkisini devredebilir.

2. Yetki sınırlarının tespitinde bir kişiye ve onun sınırsız sorumlulukla katıldığı ortaklıklara açılan kredilerin toplamı birlikte dikkate alınır.

3. Krediler, banka ve benzeri kredi kurumlarının mukabil garantisi ile verilen teminat mektupları ve Bakanlıkça belirlenecek esas ve şartlar dahilinde yurt dışı müteahhitlik hizmetleri için yurt dışına ve uluslararası ihaleler için yurtiçine verilen teminat mektupları hariç olmak üzere, ancak adına açıldıkları kişilere kullanılabilir."

Madde 22- 3182 sayılı Kanunun 46 ncı maddesinin başlığı "Kredilerin izlenmesi" şeklinde düzenlenmiş ve maddeye 512 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile eklenen 4 numaralı fıkra aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"4. Sermayesinin yarısından fazlasına genel veya katma bütçeli dairelerin, kamu iktisadi teşebbüslerinin, 3291 sayılı Kanun kapsamına alınan kuruluşların sahip olduğu kurum ve ortaklıklar ve bankalar dışında kalan müşterilere açılacak krediler ve verilecek kefalet ya da teminatların 10 milyar lirayı geçmesi halinde alınacak hesap durumu belgesi ile eki bilanço ve kâr ve zarar cetvellerinin genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine uygunluğunun 3568 sayılı Kanuna göre tasdiğe yetkili yeminli mali müşavirler tarafından tasdik edilmesi şarttır.

Bakanlık, bu fıkraya göre yapılacak tasdikle ilgili usûl ve esasları, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, Türkiye Bankalar Birliği ve Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği'nin görüşlerini almak suretiyle tespate yetkilidir."

Madde 23- 3182 sayılı Kanunun 512 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 47 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 47- 1. Bankalar, ana faaliyet konuları para ve sermaye piyasaları ile sigortacılık olan ve bu konularda özel kanunlarına göre izin ve ruhsat ile faaliyet gösteren mali kurumlar dışındaki bir ortaklığa, bedelsiz olarak edindikleri hisseler dahil, özkaynaklarının en fazla %15'i oranında iştirak edebilirler. Bu tür ortaklıklara yatırılacak kaynakların toplamı banka özkaynaklarının %60'ını aşamaz.

İştirak olunan ortaklığın sermayesinin %10'undan az olan iştirak tutarları yukarıda belirtilen limitlerin hesabında dikkate alınmaz.

2. Bankalar ve sermayelerinin %50'sinden fazlasına sahip oldukları iştirakleri; kamu kuruluşu şeklinde olanlar hariç banka sermayesinin %10'ndan fazlasına sahip olan ortakların, yönetim kurulu başkanı ve üyelerinin, genel müdür ve genel müdür yardımcılarının ayrı ayrı ya da birlikte sermayelerinin %25'inden fazlasına sahip oldukları ortaklıklara iştirak edemezler.

3. Bu Kanuna göre yürürlüğe konulan standart rasyoları tutturamayan bankalar, hiçbir surette yeni iştirak edinemezler."

Madde 24- 3182 sayılı Kanunun 50 nci maddesinin 512 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 1 ve 4 numaralı fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir

"1. 38 inci maddenin birinci fıkrasındaki sınırlara dahil olmak üzere bankaların edinecekleri gayrimenkullerin amortismanlar düşüldükten sonraki kayıtlı değerleri toplamı özkaynaklarının yarısını geçemez.

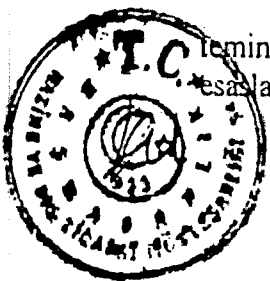
Yeniden değerlendirme yapılarak özkaynaklara ilave edilen fonlar, bu maddedeki sınırlamanın hesaplanmasında %50 oranında dikkate alınır."

"4. Bankalar, münhasıran gayrimenkul ticareti yapan ortaklıklara katılamazlar, bu konuda iş yapan gerçek ve tüzel kişilere kredi açamazlar."

Madde 25- 3182 sayılı Kanunun 51 inci maddesine 512 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile eklenen 5 numaralı fıkra aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiş ve maddeye aşağıdaki 6 numaralı fıkra eklenmiştir.

"5. Bankaların konsolide mali tablolar hazırlamaları için gerekli düzenlemeleri yapmaya, konsolidasyona tabi olacak doğrudan ve dolaylı iştirakleri ile yönetim ve denetimine sahip oldukları ortaklıkları, faaliyet alanları ve iştirak oranları itibarıyla belirlemeye ve konsolide mali tabloların ilan edilmesi ile ilgili usûl ve esasları tesbite Müsteşarlık yetkilidir."

"6. Müsteşarlık, bankaların kayıtlarının sağlıklı bir şekilde izlenmesini teminen yardımcı defterler tutulmasını zorunlu kılmaya ve bu defterlerle ilgili usûl ve esasları tespate yetkilidir."

Maddde 26- 3182 sayılı Kanunun 52 nci maddesinin başlığı "Hesap ve işlemlerin gerçeğe uygunluğu" şeklinde değiştirilmiş ve 512 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 2 numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"2. Bakanlar Kurulu, ikili ve çok taraflı uluslararası anlaşmaların gereklerini yerine getirmek amacıyla, bankalara müşterilerinin kimliklerini tespit etme yükümlülüğü getirerek bununla ilgili usûl ve esasları yönetmelikle düzenlemeye yetkilidir."

Maddde 27- 3182 sayılı Kanunun 512 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 54 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 54- 1. Bankalar bilançoları ile kâr ve zarar cetvellerinin bağımsız denetim kuruluşları ve denetçilerince onaylı birer örneğini genel kurullarının toplandığı tarihten itibaren 3 ay içinde yönetim kurulu ve denetçilerinin raporları ile birlikte Müsteşarlık ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na tevdi ederek Resmi Gazete ve yurt çapında yayın yapan bir gazete ile ilan etmek zorundadırlar. Genel kurulu bulunmayan bankalarda 3 aylık süre bilanço ile kâr ve zarar cetvellerinin yönetim kurullarınca onaylandığı tarihten itibaren başlar.

2. Türkiye'de şube açmak suretiyle faaliyette bulunan bankaların, Türkiye'deki yönetim merkezleri tarafından düzenlenen ve müdürler kurulları tarafından imzalanan Türkiye'deki faaliyetlerine ait bilançoları ile kâr ve zarar cetvelleri, bağımsız denetim kuruluşlarınca onaylandıktan sonra merkezlerinin son bilanço ve kâr ve zarar cetvelleri ile birlikte 1 inci fıkradaki mercilere tevdi ve aynı fıkra göre ilan olunur.

3. Bankalar, 1 ve 2-nci fıkralara göre ilan edilecek bilanço ile kâr ve zarar cetvellerinde, bağımsız denetim kuruluşlarının bunların genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine uygun olup olmadığına dair açıklamalarına yer vermek zorundadırlar.

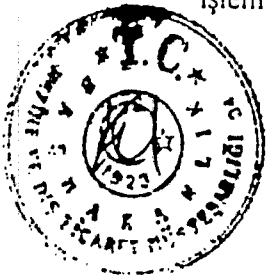
4. İlan olunan bir bilanço veya kâr ve zarar cetvelinin gerçeğe aykırı olduğu tespit olunduğu takdirde, ilgili banka, Müsteşarlığın talimatı üzerine 15 gün içinde düzeltilmiş bilanço veya kâr ve zarar cetvelini düzeltme beyanı ile birlikte aynı gazetelerle ilan etmek zorundadır.

5. Bağımsız denetim kuruluşlarının kuruluşlarına, çalışmalarına, faaliyetlerinin geçici veya daimi olarak durdurulmasına ilişkin esaslar Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın da görüşü alınarak Müsteşarlıkça düzenlenir. Bağımsız denetim kuruluşları, bu kanun uyarınca yaptıkları faaliyetler dolayısıyla üçüncü kişilere verecekleri zararlardan sorumludurlar."

Maddde 28- 3182 sayılı Kanunun 512 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 57 nci maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"MADDE 57.- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası dışında Türkiye'de faaliyet gösteren bütün bankalar tüzel kişiliği haiz Türkiye Bankalar Birliğine üye olurlar.

Bankalar bu yükümlülüğü, bu Kanunun 11 inci maddesine göre bankacılık işlemlerine başlama iznini aldıkları tarihten itibaren en geç 3 ay içinde yerine getirirler."

Maddde 29- 3182 sayılı Kanunun 62 nci maddesinin 512 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 1 numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"1.Bankalar yeminli murakıplarınca yapılan denetlemelerde; bu Kanun veya ilgili diğer mevzuat hükümlerini ihlal ettikleri ve bankanın emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye düşürdükleri tespit edilen banka mensuplarının, haklarında kanuni kovuşturma istenmesini müteakip Bakanlığın talebi üzerine imza yetkilerinin kaldırılması zorunludur. Bu kimseler Bakanlığın izni olmadıkça imza yetkili personel olarak hiçbir bankada çalıştırılmazlar."

Maddde 30- 3182 sayılı Kanunun 512 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 64 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 64.-1. Denetlemeler sonucunda bir bankanın mali bünyesinin ciddi bir şekilde zayıflamakta olduğunun tespit edilmesi halinde, Bakan uygun bir süre vererek, banka yönetim kurulundan;

a) Sermayenin artırılmasını veya sermayenin ödenmeyen kısmının tahsilini veya sermaye benzeri kredi temin edilmesini,

b) Kâr dağıtılmamasını, tahsilinde tehlike görülen alacaklar için karşılık ayrılmasını,

c) Bir kısım şubelerin kapatılması, yeni personel alımının durdurulması veya sınırlandırılması suretiyle veya benzeri şekilde masrafların kısılmasını,

d) İştirak veya sabit değerlerin kısmen veya tamamen elden çıkarılmasını,

e) Risk doğurucu işlemlerden kaçınılmasını, kredilerin sınırlandırılmasını veya durdurulmasını, verimsiz veya donuk kredilerin takibiyle ilgili önlemlerin artırılmasını,

f) Mevzuata aykırı fiilleri ile banka mali bünyesini zayıflattığı tespit edilen personelin bankayı temsil yetkilerinin kaldırılmasını,

g) Genel kurulun toplantıya çağırılmasını,

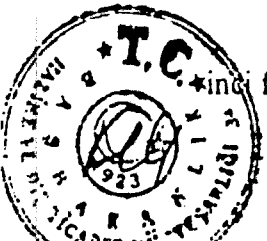
h) Mali bünynenin güçlendirilmesi için gerekli görülecek diğer tedbirlerin alınmasını,

isteyebilir.

Yönetim Kurulu bu istikamette gerekli tedbirleri almak ve aldığı karar ve tedbirleri aylık raporlar halinde Müsteşarlığa bildirmek zorundadır.

Bakan, yukarıdaki tedbirleri talep hakkı saklı kalmak kaydıyla, gerektiği takdirde bankanın yönetim kurulu, müdürler kurulu veya denetim kurulu üyelerini kısmen veya tamamen görevden alarak veya yönetim ve denetim kurulu üye sayısını artırarak bu kurullara üye atamaya, kanunî karşılık yükümlülüklerini Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın da görüşünü alarak cezai faizlerini kaldırmak suretiyle ertelemek veya düşürmek de dahil olmak üzere mali bünynenin takviyesi için gerekli tüm tedbirleri almaya yetkilidir.

Bu madde gereğince atanan yönetim kurulu üyeleri için 22 nci maddenin 1 fıkrasındaki yükümlülük aranmaz.

2. Yukarıdaki tedbirlerin alınmasının istenilmesine bağlı olmaksızın Bakan bankanın yönetimini Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın da görüşünü alarak Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na tevdi etmeye veya banka hakkında 68 inci madde hükümlerinin uygulanmasını talep etmeye yetkilidir.

Bu bankalardan sermayesinin tamamı genel ve katma bütçeli dairelere veya kamu iktisadi teşebbüslerine ait olanların devir veya birleştirilmesine, bununla ilgili usûl ve esasları tespiti Bakan yetkilidir.

1 inci fıkranın uygulanmasına rağmen mali bünyenin güçlendirilmesine imkan görülemeyen yatırım bankaları ve kalkınma bankalarının bankacılık işlemlerini yapma izni 12 nci maddeye göre kaldırılır."

Madde 31- 3182 sayılı Bankalar Kanunu'nun 65 inci maddesinin başlığı ile 1 numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Fon'un Kuruluş, Görev ve Yetkileri"

"1. Bankacılıkta güven ve istikrarı korumak ve bankaların mali bünyelerini güçlendirmek, gerektiğinde yeniden yapılandırmak ve bankalardaki tasarruf mevduatını sigorta etmek amacıyla tüzel kişiliği haiz Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu kurulmuştur.

Fon, 64 üncü maddeye göre yönetimi kendisine tevdi edilen banka ile ilgili olarak tevdi tarihi itibarıyla düzenlenecek bilançoysu esas almak suretiyle,

a) Sigorta kapsamında bulunan mevduat tutarını aşmamak ve sermayenin asgari %51'ine sahip olmak kaydıyla bankanın zararlarını devralmak,

b) Sermayenin asgari % 51'ine sahip olduğu,

i) Bankanın yönetim ve denetim kurullarını değiştirmek; riskli alacaklarını, iştirak paylarını, menkul ve menkul sayılabilecek değerlerini ve gayrimenkullerini nakden veya vadeli olarak devralmak ve sermayesini arttırmak veya azaltmak da dahil bankanın yeniden yapılandırılmasına yönelik tüm tedbirleri almak,

ii) Bankayı, yönetimi kendisine tevdi edilen başka bir bankaya devretmek veya böyle bir bankayla birleştirmek,

c) İktisap ettiği her türlü menkul, gayrimenkul, iştirak ve alacaklar ile üstlendiği taahhütleri ticari usûller çerçevesinde nakde dönüştürme, tahsil ve ödemeye yönelik vade uzatma, bonifikasyon, uzlaşma, takas, teminata bağlamak gibi tedbirleri almak veya bu amaçla veya iktisap ettiği banka hisse senetlerinin satışı amacıyla bankanın devredilen aktif ve pasifini garanti etmek, mevduat sahipleri dahil banka alacaklılarının alacaklarına karşılık kısmen veya tamamen hisse senedi vermek,

d) Yukarıdaki tedbirlere rağmen mali bünyesi güçlendirilemediği takdirde veya banka zararının sigorta edilmiş bulunan mevduat tutarını aşması halinde banka hakkında 68 inci maddenin uygulanmasını Bakanlıktan talep etmek,

hususlarında yetkili ve görevlidir.

(a) bendi çerçevesinde yapılacak ödemelere tekabül eden tutarlar karşılığını devralan hisse senetlerinin mülkiyeti başka bir işleme gerek kalmaksızın Fon'a intikal eder. Bu takdirde, ortakların payları Fon'a devredilen hisseler oranında azaltılır.

Fon tarafından devralınan varlıklar veya üstlenilen yükümlülüklerle ilgili olarak devreden bankanın üçüncü şahıslara karşı sahip olduğu bütün haklar, devir işlemi ile başka bir hukuki işleme gerek kalmaksızın Fon'a intikal eder.

Fona intikal eden varlıklar ile teminatların Fon adına kaydı veya tescili işlemleri ilgili mercilerce Fonun talebi üzerine ayrıca bir işleme gerek duyulmaksızın yapılır.

Yukarıdaki fıkralar gereğince yapılacak sermaye artırımı veya azaltılması, hisselerin devredilmesi veya bankanın birleştirilmesi işlemleri Türk Ticaret Kanunu hükümlerine tabi olmaksızın tescil edilir."

Madde 32- 3182 sayılı Kanunun 512 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 68 inci maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"MADDE 68- 1. 64 veya 65 inci maddelerde belirtilen tedbirlerin bir kısmının veya tamamının uygulanmasına rağmen mali bünyesinin güçlendirilmesine imkan görülemeyen veya mali bünyesinin bu tedbirler uygulansa dahi güçlendirilemeyecek derecede zayıflamış olduğu tesbit edilen bir bankanın bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni 12 nci maddeye göre kaldırılır.

2. Bakan, bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni kaldırılan bir bankanın yönetim ve denetimini, tasarruf mevduatı sahiplerine sigorta kapsamında gerekli ödemelerin yapılması, banka aleyhine sonuç yaratmayan başlanmış işlemlerin sonuçlandırılması, bankadan alacaklı olan kişilerin hak ve menfaatlerinin korunması, kredilerin ve diğer alacakların tahsiline devam edilmesi ve benzeri işlemlerin gerçekleştirilmesi hususunda görevli ve yetkili olmak üzere Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna veya bir bankaya geçici olarak devredebilir.

3. Bakanlar Kurulu'nun mevduat kabul ve bankacılık işlemleri yapma yetkisinin kaldırılmasına ilişkin kararın Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihten itibaren banka aleyhindeki icra takipleri iflas talebinin kabul veya reddine kadar durur.

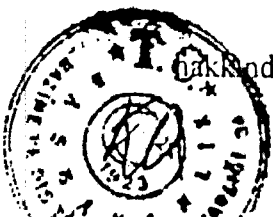
4. Mevduat kabul ve bankacılık işlemleri yapma yetkisi kaldırılan bankanın tasarruf mevduatı sahiplerine 67 nci maddeye göre tesbit edilecek miktarlarda yapılacak ödemeler Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından karşılanır.

5. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu, ödediği tasarruf mevduatı için tasarruf mevduatı sahipleri yerine bankanın iflasını ister ve iflas masasına imtiyazlı alacaklı sıfatıyla iştirak eder.

6. İflasına hükmolunan bir banka için İcra İflas Kanununun 221 inci maddesinin 1 inci fıkrasına göre teşkil olunacak büro, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu temsilcisi katılmaksızın toplanamaz. Söz konusu hükmün 2 nci fıkrası iflasına hükmolunan bankalar hakkında uygulanmaz. İflas İdare Memurları, Tasarruf Mevduat Sigorta Fonunca teklif ve Müsteşarlıkça kabul edilen yeter sayıda kişiden oluşur; iflas idaresinin toplantı ve karar nisabında çoğunluk esası aranır.

7. İflasına hükmolunan bankanın Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna olan borçları, masanın nakit durumuna göre İcra ve İflas Kanununun 232 nci maddesinde gösterilen sıra cetvelinin kesinleşmesi beklenmeksizin ödenir.

8. 6 ve 7 nci fıkra hükümleri 69 uncu maddeye göre iflasına karar verilenler hakkında da uygulanır.

9. Herhangi bir sebeple mevduat kabul ve bankacılık işlemleri yapma yetkileri kaldırılan, faaliyetleri durdurulan, iflas veya tasfiyelerine karar verilen veya konkordato ilan eden yabancı bankaların Türkiye'deki şubeleri hakkında da bu madde hükümleri tatbik edilir. Bu şubelerin mevcut ve alacaklarının yurt dışına transferine ilişkin esaslar Bakanlıkça tesbit edilir."

Madde 33- 3182 sayılı Kanunun 69 uncu maddesinin 512 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 1 numaralı fıkrası ile 2 numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"1. Bir bankanın % 5 hissesinden fazlasına sahip olan ortakları, yönetim kurulu ve kredi komitesi başkan ve üyeleriyle, genel müdür, genel müdür yardımcıları ve imzaları bankayı ilzam eden meclis üyeleri Kanuna aykırı karar ve işlemleriyle banka hakkında 68 inci maddenin uygulanmasına sebep olmuşlarsa; Bakanın, banka iflas idaresinin veya devralan bankanın başvurusuna istinaden veya re'sen talebi üzerine, bunların şahsi sorumlulukları cihetine gidilerek, şahsen iflaslarına mahkemece karar verilebilir. Bu hüküm Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu hakkında uygulanmaz."

"2. Mahkemece iflasına karar verilenler hakkındaki takibi, alacaklı sıfatıyla banka iflas idaresi veya devralan banka yürütür."

Madde 34- 3182 sayılı Kanunun 512 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 74 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Kıyı bankacılığı

MADDE 74.- 1. Türkiye'de münhasıran kıyı bankacılığı faaliyetinde bulunmak üzere banka kurulmasına veya yabancı bankalarca şube açılmasına ilişkin hususlar, faaliyet esas ve alanları, hesap ve kayıt düzeni ile denetim usûlleri Bakanlar Kurulu'nca belirlenir.

2. Münhasıran kıyı bankacılığı faaliyetinde bulunan bankalar hakkında bu Kanun'un diğer maddeleri ile 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu'nun 40 inci maddesi uygulanmaz.

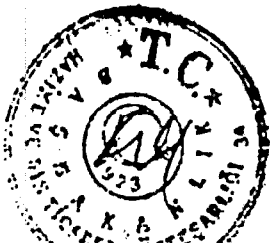
3. Bu maddenin birinci fıkrası uyarınca alınan Bakanlar Kurulu Kararına aykırı işlemleri tespit edilen bankaların faaliyet izinleri iptal edilir.

4. Kıyı bankacılığı dışında, serbest bölgelerdeki bankacılık faaliyetleri hakkında bu Kanun hükümleri uygulanır."

Madde 35- 3182 sayılı Kanunun 83 üncü maddesinin 1 numaralı fıkrasına 512 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile eklenen bent aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"Kredilerin takip ve kontrolü için 47 nci maddede belirtilen mali kurumlar arasında müşterileri ile ilgili olarak doğrudan doğruya veya en az on kurum tarafından kurulacak şirketler vasıtasıyla yapılacak bilgi alışverişi bu hükmün dışındadır."

Madde 36- 3182 sayılı Kanunun 512 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik Ondördüncü Bölümünün başlığı "Diğer Hükümler" olarak yeniden düzenlenmiştir.

Madde 37- 3182 sayılı Kanunun 3494 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılan ancak 512 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile yeniden düzenlenen 90 ıncı maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Yabancı ülke yetkili mercilerinin talepleri

MADDE 90.- Yabancı ülkelerin kanunlarına göre denetime yetkili mercilerin, kendi ülkelerinde kurulu bankaların Türkiye'deki şubelerinde veya bu bankaların ortak olduğu Türkiye'de kurulu bankalarda denetim yapma ve bilgi isteme taleplerinin yerine getirilmesi Müsteşarlığın iznine bağlıdır.

Bu mercilerce istenilen bilgiler Müsteşarlık veya Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından karşılıklılık ilkesinin gözetilmesi ve açıklanmaması şartıyla verilebilir."

Madde 38- 3182 sayılı Kanunun 3494 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılan ancak 512 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile yeniden düzenlenen 91 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir.

"Yatırım bankaları ve kalkınma bankalarının faaliyet esasları

MADDE 91.- Yatırım bankaları ve kalkınma bankalarının faaliyetlerine ilişkin olarak bu kanunda ve ilgili diğer kanunlarda hüküm bulunmayan hususlarda düzenleme yapmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir."

Madde 39- 3182 sayılı Kanunun 3494 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılan ancak 512 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile yeniden düzenlenen 92 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir.

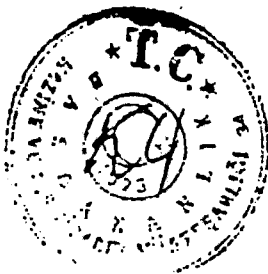
"Yatırım bankaları

MADDE 92.- Yatırım bankaları sermaye piyasasında faaliyet göstermek, sermaye piyasası araçları kullanılarak sağlanan kaynaklarla yatırım yapmak, işletmelerin etkin bir yönetime ve sağlıklı mali yapıya kavuşmaları amacıyla devir ve birleşme konuları dahil danışmanlık hizmetleri vermek, mevduat kabulü hariç bankacılık işlemleri yapmak üzere kurulurlar."

Madde 40- 3182 sayılı Kanunun 3494 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılan ancak 512 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile yeniden düzenlenen 93 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"Kalkınma bankaları

MADDE 93.- Kalkınma bankaları 92 nci maddede sayılan yatırım bankacılığı faaliyetlerine ek olarak özkaynakları ile idaresi kendilerine bırakılan fon ve benzeri kaynaklardan kredi vermek üzere kurulurlar."

Madde 41- 3182 sayılı Kanunun 3494 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılan ancak 512 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile yeniden düzenlenen 94 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Yatırım bankaları ve kalkınma bankalarıyla ilgili ortak hükümler

MADDE 94- Yatırım bankaları ve kalkınma bankalarının kuruluş ve faaliyetleri bu Kanunun 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 20, 28, 31, 40/1-2, 41/2-3-4, 42, 43, 46, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 64 ve 75'inci maddelerine tabidir.

Bu bankaların kuruluşunda ödenmiş sermaye tutarı 5 inci maddede belirtilen miktarın üçte ikisinden az olamaz.

Bu bankalara talepte bulunmaları halinde Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın görüşü alınmak suretiyle Bakanlığın önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca mevduat kabul izni verilebilir. Bu takdirde mevduat kabul eden yatırım bankaları ve kalkınma bankaları bu Kanunun diğer hükümlerine de tabi olurlar.

Yatırım bankaları ve kalkınma bankalarının bankalardan ve kendi müstakrizlerinden genel esaslar dahilinde sağladıkları her türlü paralar mevduat sayılmaz."

Madde 42- 3182 sayılı Kanunun 512 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 95 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Diğer hükümler

MADDE 95.- 1 Sermayelerinin yarısından fazlası ayrı ayrı veya birlikte genel ve katma bütçeli dairelere veya kamu iktisadi teşebbüslerine ait olan ve gayrimenkul inşa etmek veya ettirmekle görevli kılınan bankalar için bu Kanun'un 47 ve 50 nci maddelerinde yer alan sınırlamalar Bakan'ın izni ile artırılabilir. Bu bankalar hakkında 50 nci maddenin 2 ve 4 numaralı fıkra hükümleri uygulanmaz.

2- Bakanlar Kurulu'na, kanunla kurulmuş bankalar ile sermayelerinin yarısından fazlası ayrı ayrı veya birlikte genel ve katma bütçeli dairelere veya kamu iktisadi teşebbüslerine ait olan bankalara konuları ile ilgili olarak görev verilebilir. Gerektiğinde bu görev için yapılacak ödeme miktarı Bakanlar Kurulu Kararında belirtilir. Bu görevden doğan zarar ve mahrum kalınan kâr 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 35 inci maddesindeki esaslar dahilinde Hazine'ce karşılanır.

3. Bakanlık, Onüçüncü Bölüm hükümleri hariç olmak üzere, bu Kanundaki parasal miktar ve sınırları, 1 Ocak 1994 tarihi temel olmak üzere Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından açıklanan toptan eşya fiyatları indeksinin gerektirdiği miktar ve sınırları geçmemek üzere artırmaya yetkilidir."

Geçici Madde 1- Bu Kanun Hükmünde Kararname'nin yayımı tarihinden itibaren iki yıl süre ile, muhtemel zararlar karşılıkları, bilançonun kesinleşmesinden önce zararlarla mahsup edildiği takdirde, Kanuni Yedek Akçeler Karşılığı Devlet Tahvili Hesabı'na yatırılan tutarlar serbest bırakılır.

Geçici Madde 2- Bankalar daha önceki mevzuata uygun olarak açtıkları kredilerden 3182 sayılı Kanun'un bu Kanun Hükmünde Kararname ile değiştirilen hükümlerine aykırılık teşkil edenleri 31.12.1996 tarihine kadar Kanun hükümlerine uygun hale getirmek zorundadırlar.

Bankalar, 3182 sayılı Kanun'un bu Kanun Hükümünde Kararname ile değiştirilen hükümlerine aykırı olan kredileri Kanun hükümlerine uygun hale getirinceye kadar artıramazlar.

Geçici Madde 3- 3182 sayılı Kanun'un 38 nci maddesinin 2/b bendindeki oran, bu Kanun Hükümünde Kararname'nin yayımı tarihinden 31.12.1997 tarihine kadar % 50 olarak uygulanır.

Geçici Madde 4- Faiz ve döviz kurlarındaki artışlar nedeniyle 1994 yılında kredi hesaplarına tahakkuk ettirilen faizler ile kur farkları ayrı bir hesapta izlenir ve 31.12.1997 tarihine kadar 3182 sayılı Kanun'un 38 ve 39 uncu maddelerindeki sınırlamaların hesabında dikkate alınmaz.

Geçici Madde 5- 1. Bankalar, toplam iştirak tutarlarını özkaynaklarının 31.12.1995 tarihine kadar %85'ine, 31.12.1997 tarihine kadar %70'ine, 31.12.1999 tarihine kadar %60'ına indirmek zorundadırlar.

2. Bankaların bir ortaklığa özkaynaklarının en fazla %15'i oranında iştirak edebilecekleri hükmü, halen %15 oranının üzerinde bulunan iştiraklerde 31.12.1999 tarihinden itibaren uygulanır.

Geçici Madde 6- Bankalar, daha önceki mevzuata uygun olarak edindikleri gayrimenkullerin tutarlarını 31.12.1996 tarihine kadar 3182 sayılı Kanun'un bu Kanun Hükümünde Kararname ile değiştirilen hükümlerine uygun hale getirmek zorundadırlar.

Bankalar, 3182 sayılı Kanun'un bu Kanun Hükümünde Kararname ile değiştirilen hükümlerine uygunluk sağlayıncaya kadar yeni gayrimenkul edinemezler.

Geçici Madde 7- 3182 sayılı Kanun'un 54 üncü maddesinin birinci ve ikinci fıkrasında yer alan, bilançolar ile kâr ve zarar cetvellerinin bağımsız denetim kuruluşları ve denetçilerce onaylanacağına dair hüküm 1.1.1996 tarihinden itibaren uygulanır.

Geçici Madde 8- Bu Kanun Hükümünde Kararnamenin yayımı tarihinden önce 3182 sayılı Kanunun 64 üncü maddesinin üçüncü fıkrasına dayanılarak yapılan işlemler hakkında eski hükümlerin uygulanmasına devam olunur.

Geçici Madde 9- Bu Kanun Hükümünde Kararname ile değişik 3182 sayılı Kanun'da çıkarılması öngörülen yönetmelikler bir yıl içinde hazırlanarak yürürlüğe konulur.

KANUN HÜKMÜNİ

KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME

KHK/ 538

Madde 43- Bu Kanun Hükmünde Kararname yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 44- Bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

T. Çiller

PROF. DR. T. ÇİLLER
BAŞBAKAN

S. Demirel
SÜLEYMAN DEMİREL
CUMHURBAŞKANI

M. KARAYILÇIN Devlet Bakanı ve Başb. Yrd.	N. CEVHERİ Devlet Bakanı	Y. AKTUNA Devlet Bakanı	A. S. EREK Devlet Bakanı
İ. TEZ Devlet Bakanı	B. B. DAĞ Devlet Bakanı	Y. AKYOL Devlet Bakanı	Y. YILMAZ Devlet Bakanı
E. N. KURT Devlet Bakanı	M. KAHRAMAN Devlet Bakanı	A. A. DOĞAN Devlet Bakanı	A. AYR Devlet Bakanı
E. ŞAHİN Devlet Bakanı	N. TEKİNEL Devlet Bakanı	Ş. ERDEM Devlet Bakanı	M. KAHRAMAN Adalet Bakanı V.
M. GÖLHAN Millî Savunma Bakanı	N. MENTEŞE İçişleri Bakanı	H. ÇETİN Dışişleri Bakanı	İ. ATTILAI Maliye Bakanı
H. AYAZ Millî Eğitim Bakanı	O. KUMBAĞCIBASI Bay. ve Ulaştır. Bakanı	M. K. ÇİNCİ Sağlık Bakanı	M. KOSTEREN Ulaştırma Bakanı
B. ŞAHİN Tarım ve Köylüleri Bakanı	M. MOĞULTAY Çel. ve Sda. Gv. Bakanı	İ. TEZ Sanayi ve Ticaret Bakanı V.	Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
D. F. SAĞLAR Kültür Bakanı	A. ATES Turizm Bakanı	H. EKİNCİ Orman Bakanı	M. KARALI Gıda Bakanlığı

Dosya No

101-1/321